

VODIČ O PRAVIMA I OBAVEZAMA LICA U STATUSU LICA KOJA SAMOSTALNO OBAVLJAJU UMETNICKU ILI DRUGU DELATNOST U KULTURI

Vodič ima za cilj da upozna lica koja su u statusu samostalnog umetnika ili samostalno obavljaju drugu delatnost u kulturi sa pravima i obavezama koje nosi taj status. Tekst vodiča se oslanja na Zakon o kulturi i Pravilnik o bližim uslovima, merilima i kriterijumima, kao i postupku po zahtevima lica koja samostalno obavljaju umetničku ili drugu delatnost u oblasti kulture (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi praktične savete i opis procedura vezanih za različite faze statusa samostalnog umetnika.

SAMOSTALCI

1) Ko sve spade u samostalce?

SAMOSTALNI UMETNIK jeste fizičko lice koje samostalno, u vidu zanimanja, obavlja umetničku delatnost i kome je reprezentativno udruženje u kulturi utvrdilo status lica koje samostalno obavlja umetničku delatnost u oblasti kulture.

U obavljanju delatnosti lice koje stvara autorska dela iz oblasti umetničke delatnosti ili izvodi umetnička i autorska dela iz oblasti umetničke delatnosti, uz lično ime, može da koristi oznaku „samostalni umetnik“.

SAMOSTALNI STRUČNJAK U KULTURI jeste fizičko lice koje samostalno u vidu zanimanja, obavlja poslove iz člana 55b. Zakona o kulturi i kome je reprezentativno udruženje u kulturi utvrdilo status lica koje samostalno obavlja delatnost u oblasti kulture.

SAMOSTALNI SARADNIK U KULTURI jeste fizičko lice koje samostalno, u vidu zanimanja, obavlja stručno-tehničke poslove u oblasti kulturnih delatnosti, i kome je reprezentativno udruženje u kulturi utvrdilo status lica koje samostalno obavlja delatnost u oblasti kulture.

SAMOSTALNI IZVOĐAČ KULTURNIH PROGRAMA U MUZIČKIM I SCENSKIM DELATNOSTIMA je fizičko lice koje samostalno, u vidu zanimanja obavlja vokalno i instrumentalno izvođenje kulturnih programa,

ili na drugi način izvodi kulturni ili artistski program, i kome je reprezentativno udruženje u kulturi utvrdilo status lica koje samostalno obavlja umetničku ili drugu delatnost u oblasti kulture.

2) Komisija

O svim statusnim pitanjima kod reprezentativnih udruženja odlučuje Komisija za statusna pitanja udruženja koju imenuje Upravni odbor ili Predsedništvo udruženja i koju čine najmanje tri kompetentna člana.

3) Bliži uslovi, merila i kriterijumi za utvrđivanje statusa samostalnog umetnika

Bliži uslovi

Lice koje podnese zahtev Komisiji, ima pravo na sticanje statusa lica koje samostalno obavlja umetničku ili drugu delatnost u oblasti kulture i upis u Evidenciju lica koja samostalno obavljaju umetničku ili drugu delatnost u oblasti kulture (u daljem tekstu: Evidencija), ukoliko ispunjava sledeće bliže uslove:

- da je državljanin Republike Srbije;
- da ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije;
- da nije obavezno socijalno osiguran po drugom osnovu;
- da se samostalnom umetničkom delatnošću bavi profesionalno i samostalno u vidu zanimanja, radi obezbeđivanja uslova za život i rad;
- da je stekao visoko, više ili srednje obrazovanje odgovarajućeg obrazovnog profila ili, izuzetno, da se najmanje četiri godine profesionalno i samostalno bavi umetničkom ili drugom delatnošću u oblasti kulture kao osnovnim zanimanjem nezavisno od stečenog obrazovanja;
- da ostvaruje rezultate u profesionalnom bavljenju umetničkom ili drugom delatnošću u oblasti kulture na teritoriji Republike Srbije, odnosno da ispunjava bliže uslove, merila i kriterijume predviđene Pravilnikom.

Izuzetno, samostalcima koji imaju prebivalište na teritoriji Republike Srbije, a koji svoju delatnost privremeno, u kraćem ili dužem periodu, obavljaju u inostranstvu, doprinoseći svojim umetničkim i profesionalnim radom afirmaciji naše umetnosti i kulture, a ukoliko ispunjavaju bliže

uslove, merila i kriterijume iz Pravilnika, Komisija priznaje taj rad i utvrđuje status lica koje samostalno obavlja umetničku ili drugu delatnost u oblasti kulture.

Ukoliko samostalac boravi van teritorije Republike Srbije, a njegovo umetničko ili stručno delo, odnosno rezultat rada ispunjava bliže uslove, merila i kriterijume iz Pravilnika i javno je dostupno na teritoriji Republike Srbije, odnosno doprinosi kulturnom životu zajednice, Komisija priznaje taj rad i utvrđuje samostalni status.

Merila

Za sve oblasti kulture Komisija će vrednovati sledeće:

- kvalitet umetničkog ili stručnog dela, odnosno rezultata rada;
- kontinuitet obavljanja profesionalne umetničke ili druge delatnosti u oblasti kulture;
- pozitivnu ocenu merodavne stručne javnosti;
- javnu dostupnost umetničkog ili stručnog dela, odnosno rezultata rada;
- doprinos kulturnom životu zajednice.

Bliži kriterijumi za sva područja kulture propisani su u članu 4. Pravilnika.

4) Dokumentacija za podnošenje zahteva za dodelu statusa lica koja samostalno obavljaju umetničku odnosno drugu delatnost u kulturi:

- Zahtev za dodelu statusa;
- Izjava da niste osigurani po drugom osnovu;
- Očitana lična karta;
- Uverenje o državljanstvu;
- Uverenje o prebivalištu;
- Potvrda iz Nacionalne službe za zapošljavanje;
- Fotokopija diplome odgovarajućeg obrazovnog profila / dokaz da se najmanje četiri godine profesionalno i samostalno bavi umetničkom odnosno drugom delatnošću u oblasti kulture kao osnovnim zanimanjem nezavisno od stečenog obrazovanja;
- Opširna profesionalna biografija;
- Dokaz o umetničkoj aktivnosti, tj. dokaz o ispunjavanju kriterijuma utvrđenih Pravilnikom

5) Postupak prijave

Nakon što Komisija za statusna pitanja odobri zahtev za dobijanje statusa lica koja samostalno obavljaju umetničku odnosno drugu delatnost u kulturi, reprezentativno udruženje će tom licu izdati Uverenje o statusu. (u tri primerka).

Po dobijanju dokumenata, lice kome je utvrđen status treba da izvrši prijavu na obavezno socijalno osiguranje. **Rok za prijavu je 3 dana** od dana sticanja statusa. Prijava statusa se obavlja u tri nadležne institucije:

- Prijava u Fondu PIO: Sa Uverenjem o statusu, lice odlazi u Fond PIO (pio.rs). Na osnovu Uverenja iz udruženja, službenik PIO fonda će licu izdati overenu potvrdu o prijavi na obavezno socijalno osiguranje na obrascu M-A. Lice će fotokopirati Obrazac M-A u tri primerka. Jednu fotokopiju će predati u Poreskoj upravi, drugu fotokopiju će odneti u RFZO, treću će predati Udruženju. **Original obrasca M-A se zadržava i čuva u ličnoj arhivi.**
- Izdavanje zdravstvenih kartica: S obrascem M-A overenim u Fondu PIO i Uverenjem o statusu, lice odlazi u Republički zavod za zdravstveno osiguranje na svojoj opštini (RFZO) gde će predati zahtev za izdavanje zdravstvene kartice po postupku opisanom na linku: rfzo.rs
- Prijava u Poreskoj upravi: S obrascem M-A overenim u Fondu PIO, Uverenjem o statusu i popunjenim obrascem PPD-SU (u 2 primerka), lice odlazi u Poresku upravu na svojoj opštini i prijavljuje se kod referenta. Obrazac PPD-SU može se naći na sajtu Poreske uprave (poreskauprava.gov.rs / cekos.rs), preuzeti u Poreskoj upravi kod nadležnog referenta ili u udruženju.

6) Postupak produženja statusa (Revizija)

Po isteku četiri godine od dana sticanja statusa lica koja samostalno obavljaju umetničku odnosno drugu delatnost u kulturi, Komisija vrši postupak provere ispunjenosti uslova za lica koja su upisana u evidenciju lica koja samostalno obavljaju umetničku ili drugu delatnost u oblasti kulture za četvorogodišnji period.

Udruženje 30 dana pre isteka četvorogodišnjeg perioda dostavlja poziv nosiocu statusa lica koje samostalno obavlja umetničku odnosno drugu delatnost u kulturi da u tom roku podnese Komisiji zahtev za proveru ispunjenosti uslova i dokaze o svom prethodnom četvorogodišnjem radu.

Lice koje je upisano u evidenciju lica koja samostalno obavljaju umetničku ili drugu delatnost u oblasti kulture, oslobađa se od obaveze dokazivanja ispunjenosti uslova, kada napuni 30 godina staža osiguranja (muškarci), odnosno 25 godina staža osiguranja (žene).

Tekst poziva za produženje statusa precizira proceduru i elemente postupka revizije. Proverom se preispituje ispunjenost uslova propisanih u odeljku o bližim kriterijumima Pravilnika.

Dokumentacija za produženje statusa podrazumeva:

- [Zahtev za produžetak statusa](#);
- [Izjava](#) da niste osigurani po drugom osnovu;
- Očitana lična karta;
- Dokaz o umetničkoj ili strucnoj aktivnosti u protekle četiri godine, saglasno kriterijumima i merilima iz [Pravilnika](#);
- Biografija u prethodne četiri godine;
- Potvrda o plaćenim članarinama.

PORESKA UPRAVA

1) Obaveza prijave poreza

Nosilac statusa je dužan da kod Poreske uprave, na zakonom propisani način i rok, na **obrascu PPD-SU vrši redovnu godišnju prijavu** za utvrđivanje akontacione i konačne obaveze doprinosa za obavezno socijalno osiguranje.

Lica koja samostalno obavljaju umetničku ili drugu delatnost u kulturi podnose nadležnoj organizacionoj jedinici poreske uprave prijavu sa podacima i dokazima o ostvarenim oporezivim prihodima na koje se plaća porez na dohodak građana.

Uz prijavu iskazuju i osnovicu za akontaciju doprinosa za koju se opredeljuju za tekuću godinu. Preporuka: **treba zaokružiti najnižu osnovicu** jer se iz budžeta plaćaju akontacije po toj osnovici.

Prema Zakonu o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje prijave se podnose **najkasnije do 15. februara** tekuće godine za prethodnu godinu. Poreskoj upravi se podnosi:

- Obrazac PPD-SU u 2 primerka (može se preuzeti sa sajta poreskauprava.gov.rs ili u udruženju);
- Izvod iz banke za prethodnu godinu;

- Potvrda uplatioca ukoliko je umetnik imao uplatu autorskog honorara;
- Očitana lična karta.

U slučaju da nosilac statusa ne podnese prijavu poreza za prethodnu godinu, PU neće biti u mogućnosti da mu izda konačno rešenje za prethodnu godinu i akontaciono rešenje za tekuću godinu na kojem se nalazi BOP, poziv na broj na koji se uplaćuju privremene tromesečne akontacije za narednu godinu. Samim tim, doprinosi neće biti uplaćeni.

2) Poreska rešenja i BOP

Konačno i akontaciono rešenje dobijaju se nakon podnošenja redovne godišnje prijave poreza nadležnoj organizacionoj jedinici poreske uprave. Oba **rešenja glase na lično ime i stižu na kućnu adresu**. Izdaju se u martu ili aprilu tekuće godine. U slučaju da rešenja ne stignu, potrebno je kontaktirati poreskog referenta.

Akontaciono rešenje za tekuću godinu sadrži BOP, poziv na broj na koji se uplaćuju privremene tromesečne akontacije za narednu godinu. Po dobijanju akontacionog rešenja, potrebno je **dostaviti fotokopiju rešenja Udruženju**.

Rešenje kojim se utvrđuje konačna obaveza na osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje sadrži podatke o najnižoj osnovici osiguranja za period od prethodnih 12 meseci na osnovu objavljenih podataka o iznosu prosečne mesečne zarade u RS. Ako je iznos oporezivanog prihoda lica koje samostalno obavlja umetničku odnosno drugu delatnost u kulturi na koji se plaća porez na dohodak građana veći od najniže propisane osnovice za obračun doprinosa, **nosilac statusa je u obavezi da plati porez na razliku iznosa**.

3) Obaveza provere stanja u PU

Nadležna lokalna samouprava uplaćuje doprinose licima koja samostalno obavljaju umetničku odnosno drugu delatnost u kulturi kvartalno (15.02., 15.05., 15.08., 15.11. tekuće godine). Dešava se da uplate ne budu uvek na vreme zbog čega se događa da ta lica imaju dugovanja u Poreskoj upravi. Kada se pojavi dugovanje, ukoliko nije odmah izmireno, svaki naredni dan Poreska uprava zaračunava kamatu. Zbog toga je važno da lica koja samostalno obavljaju umetničku odnosno drugu delatnost u kulturi postupe na sledeći način:

- Redovno prate obaveštenja koja dobijaju iz Udruženja i **prijave ukoliko je došlo do promene imejl adrese.**
- Nakon svake kvartalne uplate doprinosa, Udruženje obaveštava putem elektronske pošte samostalce o uplati.
- Nakon obaveštenja, potrebno je da **samostalci odu u nadležnu poresku upravu i provere svoje stanje**, odnosno da uzmu listing stanja (Konsolidovani upit stanja).
- Ukoliko postoji dug (koji je obično oko 50 dinara ukoliko se po listing ode odmah nakon uplate doprinosa), potrebno je da tražite od službenika u poreskoj da obeleži dug u tabeli listinga.
- **Preporuka je da nosilac statusa izmiri ova manja dugovanja kako se vremenom ne bi stvarala veća.**
- Potrebno je da se popune uplatnice obeleženim podacima.
- U tabeli listinga, tamo gde je određen dug samostalca nalazi se jedinstveni broj samostalca (BOP) koji u uplatnici treba da upiše u polju za *poziv na broj*. BOP se menja svake godine, tako da iako je za datu godinu odeđen jedinstveni broj samostalca sledeće godine će biti drugačiji, pa je potrebno uvek dodatno obratiti pažnju.

REPUBLICKI FOND ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE (RFZO)

1) Procedura overe zdravstvene kartice

- Ako su doprinosi uplaćivani na vreme i samostalac nema dugovanja prema Poreskoj upravi, overa zdravstvene kartice samostalaca obavlja se automatski bez dodatnih odlazaka na šalter. Automatska overa funkcioniše na osnovu podataka o doprinosu koji je uplaćen u sistemu poreske uprave i dolazi do Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje. Overu zdravstvene knjižice možete proveriti na: rfzo.rs
- Potvrda o zdravstvenom osiguranju iz člana 25. stav 2. Zakona o zdravstvenom osiguranju (u daljem tekstu: potvrda) izdaje se osiguranom licu radi korišćenja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja do izdavanja kartice zdravstvenog osiguranja.
- Prema čl.125 Zakona o zdravstvenom osiguranju, prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja ostvaruju se na osnovu overene isprave o osiguranju. Overu isprave o osiguranju vrši matična filijala na osnovu dokaza da je uplaćen dospel doprinos, kao i na osnovu drugih dokaza, u skladu sa zakonom. Ako isprava o osiguranju nije overena zbog toga što dospel doprinos nije plaćen, izvršiće se naknadna overa kada taj doprinos bude uplaćen.

- U slučaju da nije izvršena uplata dospelog doprinosa, pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim za sprovođenje ovog zakona može da se koristi na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju: 1) hitne medicinske pomoći; 2) ciljanih preventivnih pregleda – skrininga prema odgovarajućim nacionalnim programima; 3) obavezne imunizacije prema propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita stanovništva od zaraznih bolesti; 4) palijativnog zbrinjavanja.
- Pravo na zdravstveno osiguranje preko osiguranja samostalaca osiguranika imaju njegova deca (školskog uzrasta i student na redovnim studijama) i bračni partner pod uslovom da nije u radnom odnosu.
- **Samostalci sa poreskim dugom overu zdravstvene kartice moraju da obave odlaskom na šalter.** Procedura podrazuemava da se od nadležne poreske uprave traži uverenje o uplati doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje za poslednji kvartal. Uverenje sadrži podatke o periodu za koji se plaća doprinos, iznosu utvrđenih obaveza na ime doprinosa za taj period i iznosu duga koji je ostao neizmiren za taj period. Poreska uprava izdaje uverenje u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva. Uverenje se nosi u RFZO gde zdravstvena kartica zatim biva produžena.

PROMENE VEZANE ZA STATUS SAMOSTALCA

Nosilac statusa obavezan je da **prijavi promenu** u vezi sa uslovima za upis u evidenciju nadležnom reprezentativnom udruženju u kulturi koje vodi tu evidenciju, u **roku od tri dana od dana nastanka promene**.

Promena i brisanje iz evidencije lica koje je steklo status lica koje samostalno obavlja umetničku ili drugu delatnost u oblasti kulture vrši se:

- na lični zahtev lica koje je steklo status lica koje samostalno obavlja umetničku ili drugu delatnost u oblasti kulture;
- po službenoj dužnosti kad nadležno reprezentativno udruženje u kulturi koje vodi evidenciju rešenjem utvrdi da to lice ne ispunjava opšte kriterijume, kao i ako se tokom postupka provere ispunjenosti uslova ne odazove na poziv.

Ukoliko nosilac statusa prekida status zbog zasnivanja radnog odnosa, penzionisanja, odsluženja vojnog roka i drugih razloga, dužan je da o nastaloj promeni obavesti reprezentativno udruženje koje vodi evidenciju u roku od tri dana od dana nastanka promene osnova osiguranja.

1) Procedura odjave statusa

Udruženju se podnosi **Zahtev** za izdavanje dokumenta za izlazak iz statusa samostalca. U zahtevu **treba navesti datum od kojeg se samostalac odjavljuje**.

Procedura odjave iz statusa podrazumeva preduzimanje istih radnji kao i prilikom prijave, ali sada Udruženje samostalcu izdaje Uverenje o prestanku statusa. Odjava se obavlja u tri koraka i podrazumeva odlazak u Fond PIO, RFZO, PU.

Samostalac u Fondu PIO predaje Uverenje o prestanku statusa na osnovu kojeg mu službenik Fonda izdaje Odjavu sa obaveznog socijalnog osiguranja na obrascu M-A. Sa obrascem M-A, Uverenjem o prestanku statusa i popunjenim Obrascem PPD-SU, samostalac treba da ode u Poresku upravu kod referenta koji će mu izdati Rešenje o konačnom zaduženju – na licu mesta ili posle izvesnog vremena, možda i za par meseci. Pošto obavi sve navedene radnje, samostalac je slobodan da izvrši prijavu na obavezno socijalno osiguranje po drugom osnovu – po osnovu zaposlenja ili penzionisanja.

Potrebno je javiti se Udruženju pre preduzimanja bilo kakvih koraka i u cilju dobijanja potpunih informacija povodom sprovođenja ove procedure.

2) Procedura pri promeni opštine stanovanja

Promena opštine stanovanja podrazumeva postupak odjave sa prethodne opštine gde je bilo prijavljeno prebivalište i prijavu na novoj opštini. Udruženje izdaje Uverenja o statusu samostalca sa promenom prebivališta, koju samostalac nosi u Fond PIO i gde dobija M-A obrazac za odjavu i M-A obrazac za prijavu. Oba obrasca treba fotokopirati u tri primerka. Prvo se obavlja procedura odjave (obrađena u delu Odjava statusa) a potom procedura prijave (obrađena u delu Prijava statusa).

Potrebno je javiti Udruženju pre preduzimanja bilo kakvih koraka i u cilju dobijanja potpunih informacija povodom sprovođenja ove procedure.

3) Procedura privremenog prestanka obavljanja samostalne umetničke delatnosti

Samostalac ima zakonsko pravo da ostvari naknadu zarade za vreme privremene sprečenosti za rad (dalje: pravo na bolovanje). Na osnovu utvrđenih zdravstvenih razloga, izabrani doktor otvara bolovanje i izdaje Izveštaj o privremenoj sprečenosti za rad. Doprinosi za prvi mesec plaćaju se samostalcu preko Udruženja a na teret Sekretarijata za kulturu. Nakon prvog meseca odsustva zbog bolesti, samostalac ostvaruje pravo na finansijsku naknadu za vreme korišćenja bolovanja, a doprinosi se isplaćaju preko RFZO i na teret socijalnog osiguranja.

Da bi ostvario ova prava samostalac je u obavezi da Udruženju donese Izveštaj o privremenoj sprečenosti za rad sa prvim danom sprečenosti. Izveštaj za drugi mesec je osnov za ostvarivanje prava na naknadu. Na osnovu Izveštaja o privremenoj sprečenosti za rad, kao i za svaki sledeći Izveštaj za nastavak odsustva i na kraju za Ocenu prvostepene lekarske komisije, samostalac će od Udruženja dobiti Potvrdu da je privremeno prestao da obavlja samostalnu umetničku ili drugu delatnost u kulturi zbog korišćenja bolovanja. Fotokopije Potvrde i Izveštaja se nose u Sekretarijat za socijalnu zaštitu i Poresku upravu. Na kraju, **samostalac je u obavezi da obavesti Udruženje kada mu se odsustvo zbog bolesti završi.**

Samostalne umetnice i lica koja se samostalno bave drugim delatnostima u kulturi koje su ostale u drugom stanju, mogu otvoriti **trudničko bolovanje** na početku trudnoće. Za to je neophodna doznaka od lekara (Izveštaj o privremenoj sprečenosti za rad). Izabrani lekar može izdati potvrdu o privremenoj sprečenosti za rad za prvih 30 dana. Nakon ovog perioda, potvrdu izdaje lekarska komisija. Prava na naknadu zarade tokom trudničkog bolovanja se ostvaruju podnošenjem pomenute dokumentacije nadležnoj filijali RFZO koja vrši isplatu. **Porodiljsko odsustvo** počinje danom rođenja deteta i može se ostvarivati 365 dana za svako dete. Pravo naknade za vreme porodiljskog odsustva koje ostvaruju samostalne umetnice i lica koja se samostalno bave drugim delatnostima u kulturi vodi se u Zakonu o finansijskoj podršci porodici sa decom pod *Ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta*. Nakon isteka trudničkog bolovanja, ta lica će se vratiti na listu koju Udruženje kvartalno šalje Sekretarijatu za kulturu koji samostalnim umetnicima i ostalim kategorijama samostalaca uplaćuje doprinose. Za vreme porodiljskog odsustva samostalna umetnica i ostale kategorije samostalaca će primati ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta.

Potrebno je javiti se Udruženju pre preduzimanja bilo kakvih koraka i u cilju dobijanja potpunih informacija povodom sprovođenja ove procedure.

4) Procedura odlaska u penziju

Samostalac ostvaruje pravo na starosnu penziju sa navršenih 65 godina života za muškarce i navršenih 63 za žene, s tim što se svake sledeće godine starosna granica povećava za 2 meseca sve do navršenih 65 godina života. Samostalac podnosi Udruženju zahtev za odlazak u starosnu penziju sa tačno navedenim datumom. Udruženje izdaje Uverenje o prestanku statusa i Uverenje o stažu koje sadrži taksativno navedeno vreme (sa tačnim datumima ulaska i izlaska iz statusa) za koje je osiguran na osnovu statusa.

Samostalac predaje u Fondu PIO Uverenje o prestanku statusa samostalnog umetnika/samostalnog stručnjaka u kulturi/samostalnog saradnika u kulturi/samostalnog izvođaca kulturnog programa, Uverenje o stažu, formular zahteva za odlazak u starosnu penziju, radnu knjižicu Vojnu knjižicu ili potvrdu nadležnog organa o periodu služenja vojnog roka.

U poreskoj upravi na opštini gde samostalac ima prijavljeno prebivalište podnosi se Uverenje o prestanku statusa samostalca, Uverenje o stažu, poreska prijava (PPD-SU sa pratećom dokumentacijom za period od 01.01. do datuma odjave iz statusa) i zahtev za izdavanje rešenja/potvrde o plaćenim doprinosima. Nakon deset dana, poreska uprava izdaje potvrdu za staž od 2002. do datuma odlaska u penziju. Samostalac će ovu potvrdu naknadno podneti Fondu PIO kao dopunu dokumentacije.

Potrebno je javiti se Udruženju pre preduzimanja bilo kakvih koraka i u cilju dobijanja potpunih informacija povodom sprovođenja ove procedure.